

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Yunanlıların Yaptıkları Dilbilgisel Hataların İncelenmesi*

Düriye GÖKÇEBAĞ**

Öz. 20. yüzyılda dilbilimi alanında yaşanan gelişmeler yabancı dil eğitimi de etkilemiştir. Yaşanan gelişmelerin ardından, 1970'lere kadar ağırlıklı olarak kullanılan Karşılaştırmalı Analize (Contrastive Analysis) karşı kullanılmaya başlanan Hata Analizi (Error Analysis) son yıllarda yabancı dil eğitiminde sıklıkla başvurulan bir yöntemdir. Hata Analizinin savunucularından Corder (1974) yabancı dil öğrenme sürecinde yapılan hataların gerek öğrenciler gerekse öğretmenler için önemli somut bilgi kaynağı olduğunu işaret eder. Bu yüzden, yabancı dil öğrenen öğrenciler tarafından yapılan hataları cezalandırılması gereken olumsuz bir etken olarak algılamak yerine, öğrencilerin öğrenim sürecini değerlendirebilecek bir fırsat olarak algılanması gerektiğini vurgular. Hedef dilin işlevini ön planda tutarak ve iletişime etkilerini inceleyen İşlevsel Dilbilim (André Martinet) açısından yabancı dil öğrenimi esnasında yapılan hatalar büyük önem taşır. Öğrenciler tarafından yapılan hatalar, hedef dili işlevsel açıdan kavrayıp kavramadıkları konusunda yol gösterici olur. Delen Karaağaç (2006) tespit edilen hataların öğrenciler açısından da öğrenmekte oldukları dilin işlevini doğrulayabilecek bir yöntem olduğunun altını çizer. Bu çalışmanın amacı, B1 ve B2 dil seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Yunanlıların "Sıfat Fiil" (Parasentem***) kullanımı esnasında yapmış oldukları hataları Hata Analizi yöntemiyle, İşlevsel Dilbilim ilkeleri temelinde inceleyerek türlerine ve iletişime etkileri bakımından sınıflandırıp yapılan hataların neden kaynaklandığı üzerinde durmaktır. Buna göre hatalar, Biçimbirimsel Hatalar ve Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar olmak üzere iki temel sınıfa ayrılmaktadır. Hata Analizinin sonuçları, hataların türleri ve sıklık oranlarına göre yüzdelik tablolarında gösterilmektedir. Çalışmanın bulgularına göre, anadili Yunanca olan yetişkinlerin özellikle "Sıfat Fiil" (Parasentem) kullanımında zorluk yaşadıkları tespit edilmiştir. Veri analizi sonuçları, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yetişkinlerin "Sıfat Fiil" (Parasentem) kullanımı esnasında B1 seviyesinde %16,63, B2 seviyesinde ise %12,75 oranında hata yaptıkları tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuç kısmında, yapılan hataları en aza indirgeyerek Yunanlıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine ve öğretimine katkı sağlamak amacıyla pedagojik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi, Hata Analizi, Yunan öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, İşlevsel Dilbilim

Examining the Grammatical Errors of Greek Students Who Are Learning Turkish as a Foreign Language Based on the Error Analysis

Abstract. The In 20th century, the developments in linguistic movements affected the field of teaching foreign languages as well. As a result of these developments, instead of Contrastive Analysis which was used until 1970s, the Error Analysis had started being used as an effective method which is applied very often for foreign language teaching. The supporter of the Error Analysis, Corder (1974) states that the errors of students are very important to be used as data which will provide feedback not only for students but also for teachers. Thus, the errors should not be considered as a negative element but as an opportunity for evaluation of the learning progress of the students. The errors that occur during the language learning process are very important for the Functional Linguistic (André Martinet) which focuses on the functions of the language and examines the effects on the communication. Students' errors demonstrate whether the students understood well the structure of the target language or not. Delen Karaağaç (2006) emphasizes that Error Analysis is a method that verifies the functions of the target language. The aim of this study is to focus on the errors of the Greek speakers who are learning Turkish as a foreign language in B1 and B2 levels. During the usage of "Sıfat Fiil" (Parasynthemes),

* 4. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresinde Sözlü Olarak Sunulmuştur.

** <https://orcid.org/0000-0003-1152-9527>, Dr., Kıbrıs Üniversitesi, Dil Merkezi, dgokcebag@ucy.ac.cy

*** Türkçedeki Parasentemler hakkında daha fazla bilgi için bkz. Sella E. & Mavropoulou M. (2012). Türk Dilinde Ortaçlar-Yunan Dilinde İlgili Yantümceleri: Türkçede Parasentemler, Yunancada Sentagmalar, Turkish Studies 7/1, 1835-1861.

errors had been found out and had been analysed by the Error Analysis based on the Functional Linguistic. The errors are classified in two main categories, Morphological Errors and Syntactic-Semantic Errors. The results of the Error Analysis are shown in charts with percentages. According to the results of this study, it's shown that the Greek speakers have difficulties specifically during the usage of "Sıfat Fiil" (Parasyntemes). The data analyses results show that, during the usage of "Sıfat Fiil" (Parasyntemes) 16.63 % errors are indicated in B1 level and % 12.75 in B2 level. In conclusion of the study, pedagogical suggestions are made to reduce the mistakes during the learning process and improve the teaching practice of Turkish as a foreign language.

Keywords: Teaching Turkish as a Foreign Language, Error Analysis, Teaching Turkish as a foreign Language to Greek speakers, Functional Linguistic.

1. GİRİŞ

1.1 Karşılaştırmalı Analiz ve Hata Analizi

20. yüzyılda dilbilim alanında yaşanan gelişmeler yabancı dil eğitimi de önemli ölçüde etkilemiştir. Yabancı dil öğretiminde yapılan zorlukları tespit etmek için daha eskiden davranışsal kuruma dayalı olan Karşılaştırmalı Analiz (Contrastive Analysis) kullanılmaktaydı. 1950, 1960 ve 1970'li yıllarda Davranışsal teorinin etkisi altında kalan dil eğitimi, ikinci ve yabancı dil eğitimi özenti ve karşı tepki kavramlarına dayanan insan davranışının bir başka dışa vurumu olarak görmekteydi (Bella 2007: 20). Karşılaştırmalı Analiz yabancı dil öğrenim ve öğretim süreciyle sistematik olarak ilgilenen ilk girişim olarak kabul edilmektedir. Karşılaştırmalı analize göre, öğrenci hatalarının tümü transfer hatalarından oluşmaktadır (Sella, 2005:22). Transfer kavramı ilk kez Karşılaştırmalı Analiz teorisini ortaya atan Lado tarafından kullanılmıştır (1957:3). Transfer kavramıyla, öğrenim süreci esnasında öğrencinin anadilindeki yapıların (L1) ikinci veya yabancı dile (L2) aktarımına vurgu yapılmaktadır. Genellikle, anadilden (L1) hedef dile yapılan aktarımlar başarılı olabilirken bazen bu aktarımların anadil yapısı ve cümledeki diğer unsurlarla bağdaştırılması bu transferin başarısız olmasına sebep olmaktadır (Mitsis, 2004:29). Anadille hedef dil arasındaki ortak alışkanlıklar olumlu transfer olarak adlandırılmaktadır. Bu alışkanlıkların birbirinden farklı olmasına ise olumsuz transfer denmektedir (Sella, 2005:35).

Yapısal Dilbilimi ve Davranışçılığın etkileri 20. yüzyılın ortalarında kendini daha fazla hissettirmeye başladığından, öğrenme süreci boyunca karşılaşılan tüm sorunların çözümü için tek yöntemin Karşılaştırmalı Analiz olduğu düşünülmekteydi (Ciğerci, 2011:3). Dilbilimciler her ne kadar da karşılaşılan sorunların aktarım hatalarından (transfer) ileri geldiğini düşünseler de öğrenim süreci içinde adlandırıp sınıflandırmakta güçlük çektikleri hatalarla da karşı karşıya kalmışlardır (Büyükkiz ve Hasırcı, 2013: 53). Bu sebeple, eğitim sürecinde ortaya çıkan tüm zorluklar ve öğrenciler tarafından yapılan hataların tüm türlerini tespit etmek amacıyla Hata Analizi temelinde yapılan araştırmalar yoğunluk kazandı. Yapılan araştırmalar

sadece öğrenilmekte olan hedef üzerinde değil aynı zamanda öğrencinin anadili üzerine de yoğunlaşmaktaydı.

Hata Analizi, Karşılaştırmalı Analize bir alternatif olarak ortaya çıkarak karşılaştırmalı dilbiliminin sorunlarına çözüm arayışındadır. Bir başka deyişle, Hata Analizi, Karşılaştırmalı Analizi tamamlayan bir yöntemdir (Dede, 1985:123). Hata Analizi öğrencilerin hatalarının tespit edilerek sınıflandırılması için kullanılan ve dilbilimcilerin savunduğu yabancı dil öğretim metodlarına ve ilkelerine dayalı olan bir tekniktir (Şanal, 2008:597). Hata Analizinin amacı, öğrencilerin yabancı dil öğrenim sürecinde yaptıkları hataları ve zorlandıkları noktaları tespit ederek bunlara çözüm üretmektedir.

Hata Analizi, Karşılaştırmalı Analizden farklı olarak, öğrencilerin yazılı dil kullanım örneklerine dayanmaktadır. Hata Analizi metodu, öğrencinin anadiliyle hedef dilin yapısal kıyaslamasına dayanmamakta aksine öğrencilerin sözlü ve yazılı örneklerine dayanmaktadır (Kouti ve Hatziyiannidi, 2007: 26). Böylece, Hata Analizi sonucu elde edilen bulgular yorum veya öngörülere dayanmak yerine öğrencilerin hatalarına dair bizlere gerçek ve güvenilir bilgiler vermektedir.

Hata Analizi, yabancı dil öğretim sürecine dair sistematik olarak yapılan hataların tespit edilmesine yardımcı olmanın yanı sıra, yabancı dil kitaplarının yazarlarını da izlemeleri gereken metod konusunda aydınlatmaktadır (Çetinkaya, 2015: 167).

Hata Analizini Karşılaştırmalı Analizden ayıran bir başka özellik ise hataların muhtemel tüm kaynaklarını incelemesidir (Şanal, 2008: 598). Delen Karaağaç'ın da vurguladığı gibi, Hata Analizinin iki yönü vardır; birincisi teorik olarak öğrencinin yabancı dil sürecini daha iyi anlamamıza yardımcı olmak, ikincisi ise pratik olarak yabancı dil öğretimini iyileştirmektir (Delen Karaağaç, 2006: 127).

Hata Analizi metodunun savunucularından Corder, öğrencilerin hatalarının öğrenim sürecinde çok önemli olduğunun altını çizer. Corder'e göre hatalar yalnızca anadilden kaynaklı hatalar olmamakla birlikte, çocuk yaşta öğrenilen anadil edinim sürecine benzediğini vurgular (Corder, 1967: 164). Ellis ise, öğrencilerin dilbilgisi bilgisinin geçici olduğunu söyler. Öğrenciler dil kurallarını ekleyip çıkararak sürekli dilbilgisi bilgisini yenilemekte ve böylece dilin yapısını tekrar değiştirmektedirler. Bu ekleme ve çıkarma sürecinde hatalar meydana gelmektedir (Ellis, 1997: 33). Öğrencilerin hataları her zaman aynı değildir. Bazıları tekrarlanabilen hatalar olurken bazıları ise öğrencilerin kendisi tarafından düzeltilebilen hatalardır. Bu yüzden, yabancı dil öğretimi uzmanları, yabancı dil öğrenim sürecini daha iyi

anlamak için süreç içerisinde meydana çıkan hataların analiz edilmesi gerektiğini fark ettiler (Erdoğan, 2005: 261).

Hata Analizi öğrencilerin dili nasıl öğrendikleri ve ne gibi bir strateji geliştirdiklerine dair deliller sunar (Corder, 1967: 167). Corder'ın altını çizdiği gibi, öğrenci hataları üç açıdan çok önemlidir: birincisi, öğretmene öğrencilerin gidişatıyla ilgili bilgi sağlar. İkincisi araştırmacılara yabancı dil edinimiyle ilgili bilgi sunar. Son olarak ise, öğrencinin hedef dilin kurallarını keşfetmesine yardımcı olacak bir mekanizma görevi görürler (1981:10-11). Hata Analizi ayrıca ders müfredatı ve alıştırmaları hazırlarken özellikle öğrencilerin zorluk yaşadıkları konulara ve zayıf noktalara ağırlık vermesinde yol gösterici bir rol oynar (Khansir, 2012: 1028).

Delen Karaağaç yapılan hataların öğrenciler için gerekli olduğunu vurgulamaktadır. Hata öğrencinin dilin işlevlerini öğrenerek bunları teyit edebileceği bir yöntem olarak kullanılacağı bir süreç olarak algılanabilir (Delen Karaağaç, 2006: 126). Bu sebeple, yapılan hatalar cezalandırılması gereken bir şey gibi değil, öğrencilerin öğrenim sürecini takip etmek için iyi bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Bu öğrencilere yardımcı olacağı kadar, öğretmenlere de katkı sağlayacak bir araçtır. Hata Analizinin sonuçları öğretmenlerin önceliklerini sınıfın ihtiyaçlarına göre belirlemesine yardımcı olur (Şanal, 2008:598). Hata Analizi ayrıca dersin sorunlu ve zayıf noktalarına daha çok ağırlık verecek şekilde ders içeriğinin ve alıştırmaların hazırlanmasına yardımcı olabilir (Khansir, 2012: 1029).

1.2 Hata ve yanlış kavramı üzerine

Doğru bir analiz yapabilmemiz için her şeyden önce neyin hata neyin yanlış olduğunun iyi ayırt edilmesi gerekmektedir. Corder'e göre, neyin hata neyin hata olmadığını ayırt edebilmek her zaman mümkün olmayabilir (Corder, 1974: 135). Hataları (error) yanlışlardan (mistake) ayırt etmek büyük önem taşır. Ellis'e göre (1997:17) hatalar hedef dile iyice hâkim olmayan öğrencilerin bilgi eksikliğinden ötürü meydana gelmekte, yanlış ise bildikleri bir şeyi doğru kullanamamaları durumunda kendini göstermektedir. Hatalar öğrencinin dil becerisiyle alakalıyken yanlışlar öğrencinin gösterdiği performansıyla alakalıdır (Delen Karaağaç, 2006: 127). Brown öğrenciler tarafından yapılan hataların ancak başkası tarafından öğrencinin uyarılmasıyla düzeltilebilirken yanlışların ise öğrencilerin kendileri tarafından düzeltilebilecek sapmalar olduğunun altını çizer (Brown, 2000: 218).

1.3 Hataların türleri

Corder açık (overt) ve gizli (covert) hata türlerine değinerek açık hataların dilbilgisel bir ifade içermediğine vurgu yaparken gizli hataların dilbilgisel açıdan herhangi bir sorun teşkil etmese de iletişime engel olan hatalar olduğunu vurgular (Corder, 1973: 58). Brown hataları iletişime olan etkilerine göre temel (global) ve bölgesel (local) hatalar olmak iki gruba ayırır. Bölgesel hatalar cümlede sadece tek bir unsuru etkilediği için iletişime engel olmazken temel hatalar cümlelerin anlamını tamamen etkileyebilir (Brown, 2000: 222).

Corder ayrıca, “tekrarlanan hatalar” ve “tekrarlanmayan hatalara” değinir (Corder, 1980: 13). Tekrarlanan hatalar öğrencilerin hedef dilde bilgi eksikliklerini ortaya koymakta ve öğrencinin bir öğrenme süreci içinde olduğunu göstermektedir. Tekrarlanmayan hatalar ise öğrencinin içinde bulunduğu psikolojik durum gibi dış etkenlere bağlı olarak düzenli olarak meydana gelmeyen hatalardır.

Frederic François’ın 1976 yılında kaleme aldığı çalışmasına atıfta bulunan Delen Karaağaç, İşlevsel Dilbilimi açısından “iyi hatalar” ve “kötü hatalara” değinir (akt. Delen Karaağaç, 2006:127). İyi hatalar iletişime bire bir engel olmayan ve genellikle dilin yapısal özellikleriyle ilgili hatalardır.

1.4 Hataların kaynakları

Hata Analizine göre yapılan hataları belirleyip sınıflarına ayırdıktan sonra hataların kaynaklarını ortaya koymak oldukça önem taşır. Hataların nedenleri üzerinde durmak gerek öğrencilerin gerekse öğretmenin öğretim sürecine dair geri dönüt almasına ve hataların düzeltilerek en az bir seviyeye indirgenmesine yardımcı olur.

Hatalar genel olarak iki temel unsurdan kaynaklanmaktadır. Dilbilimcilere göre bu hatalar, diliçi (intralingual) ve dillerarası (interlingual) olmak üzere iki ana gruba ayrılır. Richards’a göre (1971:3) öğrencinin anadilinden ileri gelen hatalar, dillerarası hatalar (transfer hataları) olarak adlandırılmakta ve öğrencinin kendi geçmişiyle ilgili olmayan ve öğrenme süreciyle ilgili olan hatalar ise diliçi hatalar olarak kabul edilmektedir. Dillerarası hatalar, öğrencinin anadilindeki kuralları hedef dile yansıtmasıyla meydana gelir. Diliçi hatalar ise dilin yapısal özellikleri olan biçimbirimsel, sesbirimsel, sözdizimsel, sözcüksel ve anlambirimsel açıdan öğrencinin bilgi eksiliğinden kaynaklanan hatalardan oluşmaktadır.

1.5 Amaç

Araştırmanın amacı Yunanistan genelinde B1 ve B2 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen Yunan öğrencilerin “Sıfat Fiil” (Parasentem) kullanımı esnasında yaşadıkları zorlukları Hata Analizi yardımıyla, İşlevsel Dilbilim ilkeleri temelinde sınıflandırıp bu hataların sebepleri üzerinde durmaktır. İşlevsel Dilbilim, dilleri betimlemeyi amaçlamaktadır. İşlevsel betimleme bir dilin özelliklerini belirlemeyi, onu diğer dillerden ayırmanın ne olduğunu amaçlar (Delen Karaağaç, 2006: 36). İşlevsel Dilbilimi diğer dilbilim ekollerinden “belirginlik” ilkesi bakımından ayırır (Clairis, 2010: 20). Bu araştırmanın ana hedefleri arasında Yunanlıların yabancı dil olarak Türkçe öğrenim ve öğretimine katkıda bulunarak yabancı dil olarak Türkçe öğretimine katkı sağlamaktır.

1.6 Problem

Bu araştırmanın problem cümlesi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenim sürecinde yabancıların genellikle zorluk yaşadığını düşündüğümüz “Sıfat Fiillerin” (Parasentem) B1 ve B2 seviyesinde olan Yunan öğrenciler tarafından yazılı anlatımda kullanılırken yapısal anlamda ve işlevsel açıdan ne gibi zorluklar yaşadıklarını ve bunların dilin iletişimi yönünü ne denli etkilediğinden oluşmaktadır. Bunun yanı sıra, “Sıfat Fiil” gibi Türkçenin zor ve karmaşık olan bir yapısının öğretim sürecinden kaynaklanan hataların ne gibi eksiklikler yüzünden kaynaklandığı üzerinde durulacaktır.

2. YÖNTEM

2.1 Evren-Örneklem

Çalışmanın evreni, 2013 yılı Yunanistan Devlet Sertifika Sınavlarında (KPG) B1-B2 seviyesindeki Türkçe sınavlarına katılan 200 yetişkinin sınav kâğıtlarındaki yazılı anlatım örneklerinden oluşmaktadır. Sınava katılan öğrencilerin sınav kâğıtlarındaki kompozisyon bölümleri incelenmiştir. Öğrencilerden, B1 seviyesinde 80 kelimelik “Kazanılan para ödülüyle, okula yeni ve modern bir kütüphanenin yapılması için harcanmasını savunduğunuz bir e-posta yazın” ve “Çocuklarda okumanın faydaları” konulu iki kompozisyon, B2 seviyesinde ise 100 kelimelik “Arkadaşımıza Yunanca öğrenme konusunda yardımcı olmaya çalışın” ve “Değişen dünyada alternatif yabancı dil öğrenme yolları” konulu iki ayrı kompozisyon yazmaları istenmiştir.

2.2 Veri Toplama Yöntemi

Öğrencilerin “Sıfat Fiil” (Parasentem) kullanımı esnasında yaptıkları hataları tespit etmek için kompozisyon soru örnekleri tarama yöntemine başvurulmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama yöntemi içerik analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Elde edilen veriler Hata Analizi yöntemiyle İşlevsel Dilbiliminin ilkelerine dayalı olarak incelenerek sonuçlar sunulmuştur.

2.3 Verilerin Analizi

Örneklem grubundan elde edilen veriler, Microsoft Excel programına kaydedilerek yüzdelik değerleri ve tablolar elde edilmiştir.

3. BULGULAR

3.1 Hataların sınıflandırılması

Hata Analizi sonuçlarına göre, “Sıfat Fiil” (Parasentem) kullanımı esnasında B1 seviyesinde 76 hata, B2 seviyesinde ise 56 hata tespit edilmiştir. Tespit edilen hatalar, Nurcan Delen Karaağaç’ın Fransızca öğrenen Türk öğrencilerin yaptığı hatalar üzerine kaleme aldığı makalesinden (2012) ve François Frederic François’in (1976) eserinden esinlenerek, Biçimbirimsel Hatalar ve Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar olarak iki grupta sınıflandırılmıştır. Biçimbirimsel Hatalar dilin yapısal özellikleriyle ilgili hatalardır. Yapım ekleri, çekim ekleri, hal ekleri, şahıs ekleri, ünlü-ünsüz uyumu ve yazım kurallarıyla ilgili hatalar bu gruba dâhil olup iletişimi doğrudan etkileyen hatalar olmadığı için “iyi hatalar” olarak adlandırılır. Bu tür hatalar öğrencilerin öğrenme sürecinin birer parçası olup öğrencilerin henüz tamamlamadığı bir süreci işaret eder. Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar ise dilin sözdizimsel ve anlambirimsel yapısıyla ilgili hatalardır. Sözdizimsel, anlambirimsel hataların yanı sıra sözcüksel hatalar da bu grupta yer alır. Bu tür hatalar büyük ölçüde cümlenin anlamına zarar verdiği için iletişime engel olan hatalardır. Bu bakımdan bu gruba dâhil olan hatalar dilsel iletişim yönünden “kötü hatalar” olarak sınıflandırılır.

Aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere, Biçimbirimsel Hatalar, B1 seviyesinde 40 (%56,14) B2 seviyesinde 32 (%52,63) olarak hesaplanmıştır. Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar ise B1 seviyesinde 32 (%42,11) B2 seviyesinde 19 (%33,33)’tür. Hata Analizi sonuçlarına göre,

B1 seviyesinde 4 (%5,26) B2 seviyesinde 6 (%10,53) olmak üzere iki gruba dâhil edilemeyen toplam 10 sentez hata tespit edilmiştir.

Tablo 1. Biçimbirimsel Hatalar ve Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar

	f	%
B1 seviyesi Biçimbirimsel Hatalar	40	52,63
B2 seviyesi Biçimbirimsel Hatalar	32	56,14
B1 seviyesi Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar	32	42,11
B2 seviyesi Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar	19	33,33
B1 seviyesi sentez hatalar	4	5,26
B2 seviyesi sentez hatalar	6	10,53

3.2 Biçimbirimsel Hatalar

Biçimbirimsel Hatalar grubunda Parasentemleri oluşturan ve özneye nesneyi işaret eden ve zaman işaret eden eklerin yanlış kullanımıyla ortaya çıkan hatalar yer almaktadır. Bunun yanında Parasentemlerin aldığı hal ekleri, şahıs ekleri, yazım yanlışları ve ünlü-ünsüz uyumu yanlışları da bu grupta toplanmaktadır. Bu tür hataları tespit edip doğru analiz yapabilmek için öğrencinin anadilinin yapısını iyi bilmek gerekmektedir.

Bu hatalar kişinin öğrenim süreciyle ilgili olabilirken aynı zamanda öğretmen, sınıf ortamı, kullanılan ders kitapları gibi dış etkenlerle de ilişkili olabilir. “İyi hatalar” olarak adlandırılan bu hatalar genellikle öğrencilerin bilgi eksikliği yüzünden meydana gelen ve ancak öğretmen veya başka birinin yardımıyla düzeltililebilecek hatalardır.

Tablo 2. Biçimbirimsel Hatalar

Seviyeye göre yapılan Biçimbirimsel Hatalar	f	%
B1 seviyesi yanlış ek kullanımı	21	52,50
B2 seviyesi yanlış ek kullanımı	17	53,13
B1 seviyesi yanlış zaman eki kullanımı	3	7,50
B2 seviyesi yanlış zaman eki kullanımı	3	9,37
B1 seviyesi yanlış hal eki kullanımı	7	17,50
B2 seviyesi yanlış hal eki kullanımı	5	15,63

B1 seviyesi yanlış şahıs eki kullanımı	3	7,50
B2 seviyesi yanlış şahıs eki kullanımı	3	9,37
B1 seviyesi ünlü uyumu ve yazım hataları	6	15,00
B2 seviyesi ünlü uyumu ve yazım hataları	4	12,50

3.3 Yanlış Eki Kullanımı

Yunan öğrencilerin Parasentem kullanımı esnasında yaşadıkları en büyük zorlukların başında Parasentemleri oluşturan eklerin hatalı olarak yapılandırılması gelmektedir. Bunun en büyük sebebi Yunan dilinde benzeri yapıların olmayışıdır. Öğrencilerin özellikle özneyi işaret eden –(y)An ekiyle nesneyi işaret eden –DIK ekini birbirine karıştırdığı gözlemlenmektedir. Bunun sebebi öğrencilerin söz konusu eklerin işlevlerini bilmiyor oluşudur.

(1)... ziyaret etmek için yapmamız **gerektiği** şey sadece öğrenci kimlik kartımızı göstermemiz... (B1)

(Doğru kullanım)...ziyaret etmek için yapmamız **gerekten** şey sadece öğrenci kimlik kartımızı göstermemiz...

(2) ... çünkü **bilmeyen** şeyler öğreniyoruz... (B2)

(Doğru kullanım) çünkü **bilmediğimiz** şeyler öğreniyoruz...

Öğrencilerin –CI ve –LI yapım ekleri yerine örnek (3) ve (4)'te belirtildiği gibi –DIK eki kullandıkları gözlemlenmiştir.

(3) ...öncelikle **öğrettiği** yabancı dil filmleri seyredebilirsiniz... (B2)

(Doğru kullanım) ...öncelikle **öğretici** yabancı dil filmleri seyredebilirsiniz...

(4) ... **sevdiğim** arkadaşım Deniz... (B1)

(Doğru kullanım) ... **Sevgili** arkadaşım Deniz...

Yanlış ek seçimi konusunda karşılaştığımız bir başka örnek ise –mAK eki yerine özneyi işaret eden –(y)An ekinin kullanılmasıdır. Örnek (5)'ten de bir kez daha anlaşıldığı gibi, öğrenciler eklerin işlevlerini ayırt etmekte zorluk yaşamaktadır.

(5) ... Bu **olan** önemli, çünkü kitap okumak çok faydalı... (B1)

(Doğru kullanım) Bunun **olması** önemli, çünkü kitap okumak çok faydalı...

3.4 Yanlış Zaman Eki Kullanımı

Yunan öğrencilerin Parasentem kullanımında zorluk yaşadıkları bir başka konu zaman bildiren eklerin doğru kullanımıyla ilgilidir. Yunancada zaman bildiren benzeri yapıların olmayışı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin zorluk yaşamasına neden olmaktadır.

(6) ...en son **düşündüğün** konu, iş görüşmesi gününde kıyafetin çok dikkatli olmalı... (B1)

(Doğru kullanım) ...en son **düşüneceğin** konu, iş görüşmesi gününde kıyafetinin çok düzgün olması...

(7) ... Aşağıda bu insanlara **yardımcı olabilen** bazı tavsiyeler var... (B2)

(Doğru kullanım) ... Aşağıda bu insanlara **yardımcı olabilecek** bazı tavsiyeler var...

3.5 Fazla ya da eksik hal eki kullanımı

Yunan dilinde sıfat- isim uyumu söz konusudur. Bir başka deyişle sıfatlar da tıpkı isimler gibi hal ekleri alır, nitelendirdiği isimle de uyumlu olması söz konusudur. Örnek (8)'de öğrencinin anadilinin kurallarını yansıttığı ve dillerarası hata olarak adlandıracağımız bir sapma söz konusudur.

(8)...**istediğinizi** dili öğrenirsiniz... (B2)

(Doğru kullanım) ...**istediğiniz** dili öğrenebilirsiniz...

Aşağıdaki örnekte öğrencinin Sıfat fiil kullanımı ve işlevini bilmemesinden kaynaklı olarak “kazandığımız” sıfat fiilini tamlayan görevinde kullanmaya çalıştığı gözlemlenmektedir. Örnek (9)'da ise bir basitleştirme hatası yapıldığı fark edilmektedir.

(9)...**kazandığımızın** ödülü hakkında düşünmeyim... (B1)

(Doğru kullanım) ...**kazandığımız** ödül hakkında düşünmeliyim...

(10)...orada her **istediğin** bulabilirsin... (B1)

(Doğru kullanım) ...orada her **istediğini** bulabilirsin...

3.6 Yanlış şahıs eki kullanımı

Yunan öğrencilerin zorluk yaşadığı konularından biri de şahıs bildirim özelliği olan söz konusu ekleri uygun şahısta kullanmaktır. Öğrencilerin bu konudaki zayıflığı Türkçenin biçimbilimsel yapısını iyi bilmediklerinin bir göstergesidir.

(11)...ayrıca senin **çalıştığı** şirkette ücretsiz yunanca dersi alabilirsin... (B1)

(Doğru kullanım) ...ayrıca senin **çalıştığım** şirkette ücretsiz Yunanca dersi alabilirsin

(12)...altyazılar kullanmadan filmler izleyenler **istediği** dili daha çabuk öğrenebilir... (B2)

(Doğru kullanım)...altyazı kullanmadan filmler izleyenler **istedikleri** dili daha çabuk öğrenebilir...

3.7 Yazım hataları

Parasentem kullanımı esnasında az da olsa yazım hatalarına da rastlanmıştır. Aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi, bu tür hatalar öğrencilerin Türkçenin ses uyumu kurullarını iyi bilmediklerini işaret etmektedir. Bazı hatalar ise yazım yanlışları olarak kabul edilip öğrencinin o anki dikkatsizliğinden kaynaklanması olasıdır.

(13)...**gördüğüm** e-maili okudum ve çok neşendim... (B1)

(Doğru kullanım) ...**gördüğüm** e-maili okudum ve çok neşelendim...

(14)...her öğrenci **istediyi** kitabı evine bir hafta boyunca alabilir... (B1)

(Doğru kullanım) ... her öğrenci **istediği** kitabı evine bir hafta boyunca alabilir...

(15) ...**sevdiği** kitabımı okuyabilir... B1

(Doğru kullanım) ...sevdiği kitabımı okuyabilir...

3.8 Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar

İkinci gruba ait olan Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar iletişimi büyük ölçüde etkileyen hata türleri olduğu için “kötü hatalar” olarak kabul edilmektedir. Bu hatalar, öğrencilerin dil kullanımı esnasında yaptıkları yanlış seçimlerden dolayı oluşan hatalardır. Ayrıca Parasentemlerle fiillerin işlevsel açısından birbirine karıştırılması sonucu oluşan hataların yanı sıra sözcüksel hatalar yer almaktadır.

Tablo 3. Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar

Seviyeye göre Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar	f	%
B1 seviyesi sözdizim hataları	6	18,75
B2 seviyesi sözdizim hataları	3	15,79
B1 seviyesi eksik anlambirim hataları	4	12,50
B2 seviyesi eksik anlambirim hataları	3	15,79
B1 seviyesi fiillerle sıfat fiillerin karıştırılması sonucu oluşan hatalar	3	9,38

B2 seviyesi fiillerle sıfat fiillerin karıştırılması sonucu oluşan hatalar	1	5,26
B1 seviyesi sözcüksel hatalar	19	59,37
B2 seviyesi sözcüksel hatalar	12	63,16

3.9 Sözdizim hataları

Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar arasında yer alan sözdizim hataları, Türkçe ve Yunanca arasındaki tipolojik farklılıklardan ileri gelmektedir.

(16) ...bir **okuyan** insan daha ruhsal ve genel kültürlü... (B2)

(Doğru kullanım) ...**okuyan** bir insan daha ruhsal ve genel kültürlü(dür)...

(17)...öyle **okuyan** öğrenciler kitaplar daha fikir var... (B2)

(Doğru kullanım) ...öyle kitaplar **okuyan** öğrencilerin daha çok fikri var...

(18) ...bir **sevdiğiniz** kitapla elinizde... (B2)

(Doğru kullanım) ...elinizde **sevdiğiniz** bir kitapla

3.10 Eksik anlambirim hataları

Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalar arasında yer alan bu tür hatalar, cümlede eksik anlambirim kullanılmasıyla cümlenin yapısına ve iletişime doğrudan olumsuz etki etmektedir.

(19) ...Yunan dilini öğrenmek için başka bir (...) **isteyen** öğrenciyle konuşma edebilirsin...

(B1)

(Doğru kullanım) ... Yunan dilini öğrenmek için **Yunanca öğrenmek isteyen** başka bir öğrenciyle pratik yapabilirsin...

(20) ...internetten ülkenin dilini öğrenmek istediğiniz **yaşayan** bir insan bulabilirsiniz... (B2)

(Doğru kullanım)...internetten dilini öğrenmek istediğiniz **ülkede yaşayan** bir insan bulabilirsiniz...

3.11 Parasetemlerle fiillerin karıştırılması sonucu ortaya çıkan hatalar

Yunanlı öğrencilerin hataları arasında Parasetemlerin işlevleriyle fiil işlevlerinin birbirine karıştırıldığı gözlemlenmiştir. Öğrenme süreciyle ilgili olduğunu düşündüğümüz bu hatalar öğrencilerin genel olarak Türkçenin yapısal özellikleri konusunda henüz tamamlanmamış bir öğrenim süreci içerisinde olduğunu göstermektedir.

(21) ...fakat onların dışında bu kütüphane daha çağdaş bir rengi **getiren**. (B1)

(Doğru kullanım) ...fakat onların dışında, (okula) daha çağdaş bir renk **getiren (bu kütüphane)**...

(22)...okula yeni ve modern bir kütüphanenin yapılması için harcanmasını **savunduğumuz**.
(B1)

(Doğru kullanım)...okula yeni ve modern bir kütüphanenin yapılması için harcanmasını **savunduğumuz (şey)**...

3.12 Sözcüksel Hatalar

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Yunanlı öğrencilerin en fazla sözcüksel hatalar yaptıkları gözlemlenmiştir. Sözcüksel hatalar, kendi içinde üç alt gruba ayrılmaktadır; Dillerarası sözcüksel hatalar öğrencilerin kendi anadillerinin etkisiyle yaptıkları hata türlerdir. Diliçi sözcüksel hatalar ise öğrencilerin genellikle bilgi eksikliğinden ve kelime dağarcığının yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır. Üçüncü gruptaki “Kreatif Hatalar” ise öğrencilerin aslında var olmayan “yeni” kelimeler üretmesiyle oluşan hatalardır. Bu hatalar büyük oranda iletişimi olumsuz etkiler.

3.12.1 Dillerarası sözcüksel hatalar

Yunan dilinde *kano erotisi* (κάνω ερώτηση) “soru yapmak” kullanımının etkisiyle olumsuz bir transfer hatası gözlemlenmektedir.

(23) ...ayrıca şirket personeli tarafından sana **yapılabilen** sorulara olası cevapları hazırlamalısın... (B1)

(Doğru kullanım) ...ayrıca şirket personeli tarafından sana **sorulabilecek** olası sorulara cevaplar hazırlamalısın...

3.12.2 Diliçi sözcüksel hatalar

Diliçi sözcüksel hatalar genellikle öğrencilerin bilgi eksikliğinden kaynaklandığı için tamamlanmamış bir öğrenim süreci söz konusudur. Öğrenci kelimeyi hatırlamakta güçlük çeker ve böylece bazı kelimeleri kullanmaktan genellikle kaçınır. Bazen sessel anlamda yakın kelimeler seçer bazen de daha sık kullanılan alışagelmış kelimeler kullanmaya yönelir.

(24) ...Yunanca öğrenmeye **yardım edeceği** internette birkaç site var... (B1)

(Doğru kullanım) ...Yunanca öğrenmeye **yardımcı olacak** internette birkaç site var...

(25) ...kitap özellikle problem yetenek yaratabilir ve kültür **verilen** bir şeydir... (B1)

(Doğru kullanım) ...kitap özellikle problem (çözme) yeteneği yaratabilir ve kültür **katan** bir şeydir...

3.12.3 “Kreatif” Hatalar

Öğrencilerin öğrenim süreciyle ilişkili olduğu tespit edilen “Kreatif Hatalar”, öğrencilerin bilgi eksikliğinin bir sonucu olarak kelimeleri hatırlamadığı veya tam öğrenmediği için meydana gelen hatalardır.

(26) ...şimdiki **varan** kütüphanemiz eski ve eksiklikler doludur... (B1)

(Doğru kullanım) ...şimdiki/ (**mevcut olan**) kütüphanemiz eski ve eksikliklerle doludur...

(27) ...**İşverilenler** yabancı dil konuşan kişilere çok dikkat ediyorlar... (B2)

(Doğru kullanım) ...**İşverenler** yabancı dil konuşan kişilere çok dikkat ediyorlar...

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1 Sonuçlar

Hata Analizi sonuçlarına göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Yunanlı öğrencilerin Parasentem kullanımı esnasında farklı türlerde hatalar yaptıkları tespit edilmiştir. Tespit edilen hatalar Biçimbirimsel Hatalar ve Sözdizimsel-Anlambirimsel Hatalar olmak üzere iki grupta sınıflandırılmıştır. Biçimbirimsel Hatalar, B1 seviyesinde 40 (%56,14) B2 seviyesinde 32 (%52,63) iken Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hataların, B1 seviyesinde 32 (%42,11) B2 seviyesinde 19 (%33,33) olduğu gözlemlenmektedir. Buna göre Biçimbirimsel Hataların Sözdizimsel ve Anlambirimsel Hatalara oranla daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Hataların kaynakları bakımından diliçi hatalardan oluştuğu tespit edilmiştir. Biçimbirimsel Hatalarla ilişkili olan diliçi hatalar, Türkçenin yapısal özellikleri ve öğrenim sürecinden kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan, yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde Parasentemler gibi zor ve karmaşık yapıların öğreniminde olduğu kadar öğretiminde de bir takım sorunlar olduğunu ortaya koymaktadır.

4.2 Tartışma

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Parasentemlerin nasıl öğretilmesi gerektiği gözden geçirilmesi ve bu yapıların özellikle işlevsel özelliklerinin ön plana çıkarılarak iletişime yardımcı olacak şekilde öğretilmesinin yolunu açmalıdır. Parasentemlerin öğretimi konusunda öncelikle eksikliklerin neler olduğunun tespit edilmesinde yarar vardır. Bunların başında, kullanılan dilbilgisi kitapları yer almaktadır. Söz konusu kitaplarda Parasentemleri betimlemek için geleneksel terminolojiye başvurulmakta, pek çok Türkçe dilbilgisi kitabında

ve öğretim metodunda *Sıfat fiil, sıfat eylem, ortaç vb.* birbirinden farklı ifadeler kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra Parasentemleri oluşturan ekler pek çok Türkçe dilbilgisi kitabında sayı bakımından birbirinden farklılık göstermektedir.

Yunan konuşuculara yönelik Yunan dilinde yazılmış Türkçe dilbilgisi kitapları ve metodlarında benzeri geleneksel terminolojiler kullanılmakta ve Yunancadaki benzer yapılarla özdeşleştirme yapılmaya çalışılmaktadır. Bu, öğrencileri söz konusu yapıların işlevlerini öğrenmekten uzaklaştırarak ezbere dayalı bir eğitime teşvik etmektedir. İletişime dayalı çağdaş eğitim yöntem ve tekniklerine dayalı modern öğretim metodları ve genel olarak gerekli eğitim malzemesinin eksikliği, sonuç verici bir eğitime engel olan unsurlardan biridir. Bunun yanı sıra, özellikle hedef dille anadil arasındaki yapısal özellikleri bilen, Türkçe öğretimi alanında uzmanlaşmış nitelikli öğretim elemanlarının eksikliği Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine olumsuz etki yapan bir unsurdur.

Son olarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki bilimsel çalışmaların hak ettiği yerde olmaması ve özellikle Parasentemlerle ilgili çalışmaların yeterli sayıda bulunmaması, Türkçe öğretiminde önemli bir yere sahip olan Parasentemlerin öğretim ve öğrenimini olumsuz etkileyen etkenlerden biridir.

4.3 Öneriler

Parasentemlerin öğretiminin daha iyi sonuç verici olması için şu öneriler sunulmaktadır:

- Parasentemlerin ve genel olarak Türkçenin yapısal özelliklerine vurgu yaparak işlevsel açıdan öğretilmesinin daha sonuç verici olacağı kanısındayız.
- Yunancadaki benzeri yapıları özdeşleştirerek çeviri yoluyla terminoloji kullanılmasından kaçınılmalıdır.
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders müfredatı ve malzemesi hazırlarken bunun planlı olarak yapılması ve kimlere yönelik ne amaçla yapıldığı dikkate alınmalıdır. Amaç ve hedefin doğru saptanması dersin hedeflerinin sonuç verici olmasında büyük bir rol oynar.
- Parasentemlerin öğretiminin iletişime dayalı etkinliklerle harmanlanması ve çağdaş iletişimsel yöntemler temelinde, dilin iletişim özelliğini ön plana alarak yapılması gerektiğini savunmaktayız.

Bu çalışmanın Parasentemlerin Yunanlılara öğretimine katkı sağlayarak, bu konuda mevcut olan bilimsel çalışma alanındaki boşluğun doldurulmasına yardımcı olup genel olarak Türkçedeki söz konusu bu yapıların öğretim pratiğine katkı sağlamasını umar, ileride Türk dilindeki benzeri yapılar üzerine yapılacak bilimsel çalışmaları da teşvik etmesini temenni ederiz.

KAYNAKÇA

- Büyükkiz K. K. ve Hasırcı S. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarının Yanlış Çözümleme Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1, 51-62.
- Çetinkaya G. (2015). Yanlış Çözümlemesi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Yazılı Metinlerine İlişkin Görünümler, *International Journal of Languages, Education and Teaching*, 3, 164-178.
- Corder P. S. (1981) *Error Analysis and Interlanguage*, Oxford: OxfordUniversity Press.
- Corder, S. P. (1974). *Idiosyncratic Dialects and Error Analysis*. In Jack C. Richards (Ed.), *Error Analysis: Perspectives on Second Language Acquisition*, London: Longman.
- Corder, S. P. (1973). *Introducing applied linguistics*. Middlesex, Penguin.
- Corder P. S. (1967) The Significance of Learners' Errors, *IRAL-International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 5(1-4),161-170.
- Delen Karaağaç N. (2006). Définition et utilisation de la notion de “faute” et d’ “erreur” dans l’enseignement de la langue française, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 125-132.
- Delen Karaağaç N. (2012) İşlevsel Dilbilim, *İstanbul Üniversitesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Fransız Dili ve Edebiyatı Anabilim Dergisi: Dilbilim*, 35-42.
- Delen Karaağaç N. (2012). Des erreurs linguistiques et des effets de contexte : analyse de différents types d’erreurs commises par les étudiants turcs, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 175-184.
- Delen Karaağaç N. (2012). İşlevsel Dilbilim, *İstanbul Üniversitesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Fransız Dili ve Edebiyatı Anabilim Dergisi: Dilbilim*, 35-42.
- Ellis, R. (1997). *Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.

- Erdogan, V. (2005). Contribution of Error Analysis to Foreign Language Teaching. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 2, 261-270.
- Erguvanlı-Taylan E. (1993). Türkçede -DİK ekinin yantümcelerdeki işlevi üzerine, *Dilbilim Araştırmaları*, 161-171.
- Khansir Akbar A. (2012). Error Analysis and Second Language Acquisition, *Theory and Practice in Language Studies*, 2(5), 1027-1032.
- Klairs Ch. (2007). *Λειτουργική Γλωσσολογία*, [μτφ. Σελλά Ε.], Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Krashen, S. D. (1982). *Language Two*, Oxford: Oxford University Press.
- Martinet A. (1998). *İşlevsel Genel Dilbilim*, (μτφ. Vardar B.), İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Richards, J. C. (1971). A Non- Contrastive Approach to Error Analysis. *Journal of ELT*, 25, 204-219.
- Μήτσης, Ν. (2004). Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης, Αθήνα: Gutenberg.
- Şanal, F. (2008). Error-analysis based second language teaching strategies, *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 597-601.
- Sella, E. ve Mavropoulou M. (2012). Türk Dilinde Ortaçlar-Yunan Dilinde İlgi Yantümceleri: Türkçede Parasentemler, Yunancada Sentagmalar, *Turkish Studies* 7(1), 1835-1861.
- Sella- Mazi, E. ve Mavropoulou M. &Brokou S. (2007). Teaching Turkish as a foreign language to native speakers of Greek: the case of the Department of Turkish and Modern Asian Studies, University of Athens, 1st International Congress of University of Athens: Turkish Studies Today, 1-2 June 2007, Athens.
- Sella- Mazi, E. ve Mavropoulou M. (2013). Using Translation Errors as a Mechanism of Second Language Acquisition: Teaching Turkish as a Foreign Language to Greek Speakers (İkinci Dil Ediniminde Çeviri Hatalarının Yöntem Olarak Kullanılması: Yunanca Konuşanlara Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesi, *VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi*, 30 Eylül- 4 Ekim 2013, İstanbul Üniversitesi
- Tavşancıl, E., ve Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayınları: İstanbul.